



# RULLERENDE OPPTAK

Orkland kommune

## OPPDRAK:

Utredning av tilbudet rullerende opptak i barnehage

Orkland kommune

Oppvekst

## Innhold

1. Innledning.....	2
Bakgrunnen for utredningen.....	2
Beskrivelse av tilbudet.....	2
2. Barnetall, opptak og kapasitet i barnehager .....	2
Hvor mange fødes i Orkland kommune?.....	3
Antall søkere.....	3
Ledig fysisk kapasitet i barnehagene.....	4
3. Hvordan fungerer rullerende opptak i dag – og hva skal til for at det skal fungere godt? .....	4
4. Kostnad.....	5
5. Mulige alternativ .....	6
6. Anbefaling.....	9

## 1. Innledning

Orkland kommune har et raust opptakssystem for å kunne tilby familier barnehageplass. Nasjonale bestemmelser gir barn født innen 1. desember året før rett på barnehageplass. I Orkland kan det søkes barnehageplass for 1-åringene innen 01. oktober. hvert år, med oppstart innen barnet fyller 13 måneder i løpet av påfølgende vårhalvår. Det betyr at barn får barnehageplass gjennom hele året og at foresatte kan gå tilbake til jobb etter endt permisjon.

Tilflyttere har ifølge vedtektene rett på barnehageplass innen tre måneder uansett når de flytter til kommunen.

### Bakgrunnen for utredningen

I Orkland kommune er det prioritert å gi innbyggerne et bedre opptakstilbud enn hva staten legger opp til. Det betyr i at det statlige tilskuddet ikke dekker den merkostnaden rullerende opptak medfører. Slike prioriteringer kan en kommune gjøre.

*Fra kommunestyrets vedtak 21.12.22: Rullerende barnehageopptak er et gjeldende tilbud til barnefamilier i Orkland som har som hensikt å sikre barnehageplass uavhengig av når på året det søkes eller barnet flytter til kommunen. Ordningen er en lokal styrking av barnehageopptak, og med økende krav til bemanning medfører den også en betydelig kostnad. I en tid med strammere budsjetter er det ønskelig å vurdere om det er alternative modeller som sikrer god fleksibilitet til en lavere kostnad.*

*Kommunedirektøren bes om å utrede alternative modeller for rullerende barnehageopptak innen kommunestyrets strategisamling i 2023.*

### Beskrivelse av tilbudet

Rullerende opptak ble først innført i Orkdal kommune. Da det ble innført, fantes ikke bemanningsnorm og økonomien til barnehagene var bedre. Så lenge det var plass i barnehagen ble barn tatt inn. Det innebar at det var flere barn per voksen i vårhalvåret enn i høsthalvåret. Selv om de andre sammenslåingskommunene ikke hadde denne opptaksordningen, ble det gjort slik i praksis i alle barnehager.

Siden den gang har vi fått nasjonale bemanningsnormer som stiller krav til bemanningstetthet. Barnehagebudsjettene er strammere, og det er ikke rom for å ha flere ansatte enn hva barnetallet tilsier til enhver tid. Det betyr at kommunens opptakssystem – og tilflytteres rett på barnehageplass innen 3 måneder - gjør at barnehagene jevnlig har behov for å rekruttere etter hvert som nye barn får plass og begynner i barnehagen.

## 2. Barnetall, opptak og kapasitet i barnehager

Fordi det går relativt kort tid fra barn fødes til de trenger barnehageplass, må barnehagekapasitet planlegges ut fra prognoser. Orkland kommune bruker Statistisk sentralbyrås prognoser i dette arbeidet.

## Hvor mange fødes i Orkland kommune?

Innhentede tall fra helsestasjonene viser følgende fordeling av årskull i målgruppen:

Tabell 2.1 Antall fødte

	2023 prognoser	2022 mod	2021 mod	2020 mod	2019 mod	2018 mod	2017 mod
Orkland SSB- prognoser	160	154	156	158	142	168	184
Orkdal	117	131	121	110	114	109	126
Meldal	32	29	32	32	27	41	35
Agdenes	9	8	16	7	6	17	20
Snillfjord	4	6	5	2	2	4	4
<b>Totalt</b>	<b>162</b>	<b>174</b>	<b>174</b>	<b>151</b>	<b>149</b>	<b>171</b>	<b>185</b>

Tabellen viser at det stort sett er samsvar mellom SSBs prognoser og hvor mange barn som blir født. I 2021 og 2022 ble det født flere barn enn prognosen tilsa, og det førte til at prognosen for 2023 ble justert opp.

I tillegg forventes cirka 20 tilflyttere som har rett på plass i barnehage innen 3 måneder. Barnehageområdet er tilført 2,9 millioner kroner per år for å håndtere tilflyttere.

### Antall søkere

Ut fra disse fødselstallene er det beregnet at cirka 60 barn søker om plass gjennom rullerende opptak. Resterende søker ved hovedopptak. 60 småbarn tilsvarer ifølge bemanningsnorm 20 ansatte (tre barn per ansatt).

Tabellen under viser innsøking per barnehage ved rullerende opptak i årene 2020 – 2023:

Tabell 2.2 Innsøking rullerende opptak

		2020	2021	2022	2023
Sone Orkdal	<b>Vormstad</b>	2	4	4	2
	<b>Svorkmo</b>	0	1	2	3
	<b>Evjen</b>	5	6	8	4
	<b>Gjølme</b>	4	7	6	3
	<b>Grøtte</b>	8	7	9	10
	<b>Orkanger</b>	13	13	15	11
Sone Agdenes	<b>Lensvik</b>	0	4	4	3
	<b>Mølnbukt</b>	0	1	0	0
Sone Meldal	<b>Løkken</b>	2	2	2	2
	<b>Grefstad</b>	2	0	4	1
	<b>Å</b>	2	3	1	1
	<b>Storås</b>	3	2	3	1
Sone Krokstadøra	<b>Krokstadøra</b>	2	1	1	0
	<b>Totalt</b>	<b>43</b>	<b>51</b>	<b>59</b>	<b>42</b>

Tabellen viser at innsøking er størst i sone Orkdal. 75 prosent av alle som søker barnehageplass i rullerende opptak søker på en barnehage i tidligere Orkdal. Av disse barnehagene er det Orkanger og Grøtte som har flest søkere, mens også Evjen og Gjølme har en større andel av søkerne i 2021 og 2022, da fødselstallene var høyere enn prognosene.

I tillegg må barnehagene håndtere tilflyttere som vil ha rett på plass innen 3 måneder. Det er forventet størst tilflytting til sentrum av kommunen, og dermed er det de samme barnehagene som tar inn flest tilflyttere.

### Ledig fysisk kapasitet i barnehagene

Totalt sett er det ledig fysisk kapasitet i Orklandsbarnehagene, men innsøkingen er størst i sentrumsnære områder. Høyt fødselstall i 2021 og 2022 gjør at flere av barnehagene har lite ledig kapasitet. Det utfordrer fysisk kapasitet i barnehagene i sone Orkdal, og flere av disse var fulle ved hovedopptak i 2023.

Tabell 2.3 barnehagekapasitet

Sone	Antall barnehageplasser	Prognose barnetall 2024	Prognose barnetall 2026	Prognose barnetall 2028	Prognose barnetall 2030	Prognose barnetall 2032	Prognose barnetall 2040
Krokstadøra	25	16	15	15	15	15	16
Meldal	263	173	178	177	175	175	177
Agdenes	90	66	66	67	67	68	71
Orkdal	624	612	610	604	605	613	649
Totalt	1002	867	869	863	862	871	913

Tabellen viser hvor mange barnehageplasser Orkland kommune har i de ulike sonene, og hvor mange plasser det er totalt (blå kolonne). De andre kolonnene viser hvor mange barn i barnehagealder vi kan forvente det blir i hver sone fram til 2040. Denne prognosen for forventet barnetall er hentet fra Trøndelag i tall, som tar med virkning av for eksempel pandemi og krig i Ukraina. Det gjør at disse prognosene er noe høyere enn SSB sine beregninger.

Ved *hovedopptak* vil stort sett alle soner ha ledig barnehagekapasitet i uoverskuelig framtid. Det er først i 2040 at antall barn i sone Orkdal vil overstige antall barnehageplasser i denne sonen. Men fortsatt vil det være god kapasitet totalt sett i Orkland kommune.

Sone Orkdal har imidlertid veldig få ledige plasser til *rullerende opptak*, og mangler plass til de cirka 30 barna som søker plass i 2024. Det manglet plasser i 2023 og. Det ble løst ved at Stjernestua på Orkanger barnehage ble gjenåpnet og utebarnehage med lavvo ble etablert på Grøtte barnehage.

Det må også tas høyde for intern flytting som skjer fra utkanter av kommunen og inn til sentrum. Det vil presse kapasiteten i sentrum ytterligere.

### 3. Hvordan fungerer rullerende opptak i dag – og hva skal til for at det skal fungere godt?

Gjennom tjenesteutredningen for barnehage har det kommet innspill fra FAU i alle barnehager. På spørsmål om hvor fornøyd de er med barnehagetilbudet, trekker alle frem hvor god ordning de synes

rullerende opptak er for barnefamilier. Gjennom innbyggerportalen har det kommet noen få innspill på at rullerende opptak var en avgjørende faktor for at familien flyttet til Orkland kommune. Orkland kommune får jevnlig henvendelser fra andre kommuner som ønsker å utrede muligheten for å innføre ordningen. Nasjonalt er saken fremmet, men ikke prioritert. Det er uten tvil et veldig godt tilbud for innbyggerne som blir verdsatt og lagt merke til.

Rullerende opptak skal først og fremst ivareta ettåringene, men også toåringene og alle de andre barna i barnehagen. Det skal ivareta barnefamilienes behov. Det er en forutsetning for en god ordning at også ansatte ivaretas på en god måte.

Barnehagene har ingen ledig kapasitet når det gjelder bemanning, og løpende inntak av barn krever kontinuerlig rekruttering av nye ansatte. Siden 01.01.22 og fram til september 2023 har barnehagene hatt til sammen 42 utlysninger. Det er i snitt 2 utlysninger per måned.

Styrere, og spesielt styrere i sentrumsbarnehager, bruker mye tid på ansettelsesprosesser, følge opp nyansatte og jobbe kontinuerlig med arbeidsmiljø i stadig endring. Dette gjør de samtidig som de tar imot de mest sårbare barna i barnehagen – ettåringene – og gir dem en god og trygg start på barnehagelivet.

Fordi barnehagens budsjetttramme er redusert de siste årene, er det ingen barnehager som kan gå med ledig kapasitet. Det betyr at oppbemanningen som skjer i vårhalvåret må tas ned til høsten når det går færre barn i barnehagen. Det gir midlertidige og usikre ansettelsesforhold. I en tid der arbeidsledigheten er lav, mange stillinger lyses ut og de fleste har mange valgmuligheter, vil ikke disse stillingene være attraktive for barnehagepersonell å søke på.

Det har vist seg at det er vanskelig å rekruttere ansatte med riktig kompetanse på andre tidspunkt enn våren før nytt barnehageår. Det er en tendens til at ansatte bytter jobb oftere enn før, og bemanning i barnehage er ikke like stabilt som det har vært. Disse endrede forutsetningene har gjort rullerende opptak mer krevende å gjennomføre nå enn tidligere.

#### 4. Kostnad

Høsten 2022 ble det for første gang beregnet hvilken økonomisk kostnad rullerende opptak har. Det er krevende å beregne helt nøyaktig, da grunnlaget er usikkert og varierer fra år til år. Hvor mange barn som søker og tidspunkt er avgjørende for foreldrebetaling/inntekt og tidspunkt for når vi trenger å ansette og får lønnsutgifter. Det er derfor tatt valg på å estimere antall søknader ut fra antall fødsler de siste årene. Vi beregner at vi har lønnsutgifter hele halvåret, selv om vi vet at barna søker om å starte opp til ulike tider på våren. Det gjøres fordi vi er avhengig av å rekruttere nye ansatte før vi kan tilby barnehageplass. Foreldrebetalingen er et anslag ut fra at barna har ulike oppstartsmåneder.

Basert på de siste års fødselstall og antall søknader i rullerende opptak, er det beregnet at vi skal gi plass til omtrent 60 barn hver vår. På småbarnsavdelinger skal det være en ansatt per 3 barn. 60 barn tilsvarer da 20 ansatte. Signalisert bemanningsbehov i 2023 var 8 fagarbeidere og 9 pedagoger, som ble anslått å ha en kostnad på cirka 5,9 millioner kroner for vårhalvåret.

Foreldrebetaling ble anslått å utgjøre cirka 780 000 kroner for samme periode, beregnet ut fra foreslått ny makspris fra 01.01.23 på kroner 3 000/måned.

Det vil si at våren 2023 var barnehageområdet avhengig av å få tilført 5,2 millioner kroner for å sikre at forventet antall ettåringer kunne tildeles plass i henhold til vedtektene.

Lønnsutgiftene vil øke hvert år. Fra august 2024 reduseres makspris for foreldrebetaling fra 3 000 kroner til 2000 kroner per måned. Samtidig ser vi av *tabell 2.2 Innsøking rullerende opptak* at det var i 2021 og 2022 at vi nærmet oss estimatet på 60 barn i rullerende opptak. Dette var to år med høyere fødselstall enn prognosene. Fødselstallene er forventet å gå ned. Derfor er det valgt å regne på kostnad for både 40 og 60 barn i alternativene.

Det skilles også på hel- og halvårskostnad i alternativene. Barnehagene må øke bemanning i vårhalvåret, men har ikke økonomi til å beholde de ansatte på høsten når barnetallet går ned. Det er sterkt ønskelig å få beholde de ansatte også på høsten, med tanke på å tilby attraktive stillinger og rekrutteringsmuligheter. Det gir selvfølgelig en høyere kostnad å beholde ansatte gjennom hele året.

## 5. Mulige alternativ

Kommunedirektøren utreder fordeler og ulemper med ulike modeller for rullerende opptak for å finne en bedre løsning enn den vi har i dag. Kommunestyret har i tillegg bedt om en løsning som er billigere enn den vi har i dag.

Det er tre faktorer som er avgjørende for rullerende opptak – økonomi, fysisk kapasitet og rekruttering:

- Økonomi – det er avsatt 5,2 millioner kroner i året for å ansette ekstra bemanning i vårhalvåret
- Fysisk kapasitet – totalt sett er det god kapasitet i barnehagene, men ikke i sentrum der innsøking er størst
- Rekruttering – det har blitt stadig mer krevende å få søkere til stillinger, særlig ved utlysning på andre tider enn våren.

Tabell 5.1 Alternativer for rullerende opptak

Alternativ 1	Opptaksbarnehage(-r) innenfor dagens fysiske kapasitet
Beskrivelse	<p>Alternativet består i å utpeke en eller flere barnehager med kapasitet både i areal og i bemanning for å kunne håndtere rullerende opptak på en mer smidig måte. Når familier søker på barnehageplass gjennom rullerende opptak, er det på <i>en utpekt opptaksbarnehage</i> de får tilbud om plass.</p> <p>De barnehagene som har fysisk kapasitet nærmest sentrum i dag er Løkken barnehage og Lensvik barnehage. Løkken barnehage har alene fysisk kapasitet til å ta imot alle som søker i rullerende opptak hvert år.</p> <p>Alternativet forutsetter at disse barnehagene får økt grunnbemanning, eventuelt at bemanningen på disse to barnehagene kan brukes på andre barnehager i høsthalvåret.</p>
Antall barn	60 og 40 barn
Årlig kostnad	<p><b>40 barn:</b> 3,8 millioner kroner i lønnsutgifter i vårhalvåret* og 3,8 millioner kroner i høsthalvåret. Inntekt cirka 520 000 kroner i vårhalvåret. Netto kostnad kroner 8,1 millioner kroner.</p> <p><b>60 barn:</b> 5,9 millioner kroner i lønnsutgifter i vårhalvåret* og 5,9 millioner kroner i høsthalvåret. Inntekt cirka 780 000kr i vårhalvåret. Netto kostnad kroner 11 millioner kroner.</p> <p>(*Det er ikke regnet på ulik arbeidsgiveravgift)</p>

Fordeler	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Foreldre får tildelt barnehageplass når de trenger det. Tilbudet i opptaksbarnehage gjelder for vårhalvåret. Foresatte søker på ny barnehageplass i hovedopptaket.</li> <li>• Kommunen får utnyttet ledig fysisk kapasitet i barnehagene.</li> <li>• Opptaksbarnehage vil være mer effektiv løsning enn at alle barnehager skal ta imot barn og kanskje ikke kunne fylle opp barnegruppene.</li> <li>• Det ansettes i faste stillinger som er mer attraktive enn midlertidige</li> <li>• De ansatte kan brukes i andre barnehager i høsthalvåret</li> <li>• Styrerne trenger ikke bruke mye tid på opptak og ansettelses.</li> </ul>
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> <li>• For foreldre som bor i sentrum kan det bli utfordrende å benytte en tildelt barnehageplass på enten Løkken og Lensvik</li> <li>• Et halvårlig tilbud i opptaksbarnehage før barnet får tilbud i en barnehage nærmere bostedet vurderes som ikke å være til barns beste. Løsningen er ikke forenlig med tilknytning og stabilitet, som er viktig for ett-åringen.</li> <li>• Om vi velger Løkken og/eller Lensvik barnehage som opptaksbarnehage(-r) vil vi ha utfordring med hvordan vi skal benytte den ekstra bemanningen som trengs på våren i høsthalvåret.</li> <li>• Tilbudet blir dyrere enn det vi har i dag.</li> </ul>

<b>Alternativ 2</b>	<b>Opptaksbarnehager utenfor dagens fysiske kapasitet</b>
Beskrivelse	<p>Alternativet består i å utpeke barnehagene som mottar flest søknader som <i>primære</i> opptaksbarnehager. Per nå gjelder dette Grøtte og Orkanger barnehage. Disse barnehagene styrkes gjennom økt grunnbemanning med 4 ansatte hver for å kunne ta imot barn løpende uten å måtte ansette midlertidig på våren for så å si opp på høsten.</p> <p>Fordi disse barnehagene har begrenset fysisk kapasitet, er dette alternativet avhengig av at de som søker plass i andre barnehager med kapasitet får plass der.</p>
Antall barn	60 og 40 barn
Årlig kostnad	<p><b>40 barn:</b> 3,8 millioner kroner i lønnsutgifter i vårhalvåret + 2,5 millioner kroner i høsthalvåret. Inntekt cirka 520 000kr i vårhalvåret. Netto kostnad 5,8 millioner kroner.</p> <p><b>60 barn:</b> 5,9 millioner kroner i lønnsutgifter i vårhalvåret + 2,5 millioner kroner i høsthalvåret. Inntekt cirka 780 000 kroner i vårhalvåret. Netto kostnad 7,6 millioner kroner i året.</p>
Fordeler	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Foreldre får tildelt barnehageplass når de trenger det. Tilbudet i opptaksbarnehagen gjelder for vårhalvåret. Foresatte søker på ny barnehageplass i hovedopptaket.</li> <li>• Kommunen får utnyttet ledig fysisk kapasitet i barnehagene</li> <li>• De fleste familier tilbys plass i den barnehagen de primært eller sekundært ønsker.</li> <li>• Opptaksbarnehagene får mulighet til å ansette fast og øke grunnbemanningen for å være rustet til å ta imot barn løpende i rullende opptak. Den økte grunnbemanningen kan på høsten brukes til å redusere vikarinnleie.</li> </ul>
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Den fysiske kapasiteten i sentrum må økes, og det vil gi en økt kostnad enten i form av bygg eller leie i tillegg.</li> </ul>



	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Før fysisk kapasitet økes, vil barnehagen sørge for å fylle opp barnegruppene. Barnehagene ønsker primært barnegrupper på maksimalt 12 barn per småbarnsavdeling og 24 barn per storbarnsavdeling. Slik det er i dag har barnehagene med størst innsøking barnegrupper på henholdsvis 15 og 26. I et barns beste-perspektiv vurderes dette som for store barnegrupper.</li> <li>• Et halvårlig tilbud i opptaksbarnehage før barnet får plass i en barnehage nærmere bostedet vurderes som ikke å være til barns beste. Ikke forenlig med tilknytning og stabilitet, som er viktig for ett-åringen.</li> <li>• Ordningen blir dyrere enn den vi har i dag.</li> <li>• Noen barnehager må ansette midlertidig på våren, for så å si opp ansatte på høsten.</li> </ul>
--	---

<b>Alternativ 3</b>	<b>Opptak etter fødselsdato</b>
Beskrivelse	En løsning som ligger mellom nasjonal rett til barnehageplass og dagens opptaksordning i Orkland kommune er å redusere retten til å gjelde barn født mellom 1. november og for eksempel 31. mars. Vi vet ikke hvor mange barn det blir født i hver måned, men med en slik begrensning kan vi gå ut fra at inntaket halveres fra 60 til 30 barn.
Antall barn	30 barn
Årlig kostnad	<b>30 barn:</b> 2,9 millioner kroner i lønnsutgifter (5,9 millioner kroner i året om det ansettes fast). Inntekt på cirka 390 000kr i vårhalvåret. Netto kostnad vårhalvår 2,5 millioner kroner. Helårsvirkning 5,5 millioner kroner.
Fordeler	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Redusert antall barn som har rett til plass, gir mindre kostnad og ikke så stort behov for nye ansatte.</li> <li>• Opptak etter dato vil ikke utfordre fysisk kapasitet i like stor grad som om vi tar inn flere barn.</li> <li>• Ordningen er fortsatt bedre enn den nasjonale, og vil gi mange innbyggere et godt tilbud.</li> <li>• Antallet ansatte som trengs for å bemanne rullerende opptak halveres.</li> <li>• Om det ansettes fast vil det bety økt grunnbemanning i barnehagene på høsten</li> <li>• Løsningen er billigere enn den vi har i dag om vi øker bemanning kun i vårhalvåret</li> </ul>
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Familier med barn født etter 1. april må finne andre løsninger.</li> <li>• Det viser seg at mor oftere tar permisjon uten lønn for å få det til å gå opp for familien, og det fremmer ikke likestilling.</li> <li>• Alle barnehager som tar inn barn i rullerende opptak, må trolig ansette midlertidig på våren for så å si opp ansatte på høsten (om ikke stillingene gjøres fast).</li> </ul>

<b>Alternativ 4</b>	<b>Gi plasstilbud i en barnehage med kapasitet</b>
Beskrivelse	Totalt sett er det ledig kapasitet i Orklandsbarnehagen, og vi har ett opptaksområde. Om vi ikke hensyntar geografi, har vi anledning til å tilby alle som søker en plass i barnehage i uoverskuelig framtid.

Antall barn	60 og 40 barn
Årlig kostnad	<p><b>40 barn:</b> 3,8 millioner kroner i lønnsutgifter i vårhalvåret, og 520 000 kroner i inntekt. Netto kostnad vårhalvår 3,3 millioner kroner. Helårsvirkning 7,1 millioner kroner.</p> <p><b>60 barn:</b> 5,9 millioner kroner i lønnsutgifter i vårhalvåret, og 780 000 kroner i inntekt. Netto kostnad vårhalvår 5,2 millioner kroner. Helårsvirkning 11 millioner kroner</p>
Fordeler	<ul style="list-style-type: none"> <li>All fysisk kapasitet og bemanning utnyttes maksimalt, og en unngår for store barnegrupper.</li> </ul>
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> <li>Det er ikke et reelt tilbud for alle familier. Fører til at familiene må bruke mye tid til kjøring, og dagene blir lengre for barna.</li> <li>Alle barnehager som tar inn barn i rullerende opptak må ansette midlertidig i vårhalvåret, for så å si opp ansatte på høsten.</li> <li>Vil trolig skape mange negative reaksjoner fra innbyggerne.</li> </ul>

## 6. Anbefaling

Rullerende opptak er som sagt en raus opptaksordning for innbyggerne i Orkland kommune. Ordningen er bedre enn den nasjonale, og den vekker oppsikt i andre kommuner. At det tilbys rullerende opptak i barnehage gir kommunen et godt omdømme som oppvekstkommune.

Ettersom ordningen er bedre enn det staten krever, blir den ikke finansiert gjennom statlige overføringer. Kommunen må selv finansiere ordningen ved å prioritere det foran andre tiltak. Per nå er det kun de faktiske kostnadene som er finansiert, men det fungerer ikke godt i praksis. Vi ser at vi bør øke grunnbemanning i en eller flere barnehager for å unngå midlertidig ansettelser og rekrutteringsutfordringer i framtida. Det betyr at ordningen trolig vil bli dyrere.

Ved å ta bort ordningen vil kommunen dekke 1/3 av det totale innsparingskravet for 2024.

Samtidig er det en ordning foresatte trekker frem som viktig for barnefamilier. Vi vet ikke hvilken effekt det har for tilflytting, men det kan virke som Orkland kommune har et godt omdømme som oppvekstkommune som følge av ordningen og at det kan gjøre oss attraktive som bosted foran andre kommuner.

**Det må tas stilling til om ordningen med rullerende opptak skal videreføres eller ikke.**

**Om vi velger å videreføre rullerende opptak, må det tas stilling til organisering og omfang for å beregne årlig kostnad og sørge for at det fungerer godt i praksis.**

Av de skisserte løsningene er det kun alternativ 3 som blir et billigere alternativ enn eksisterende ordning. Å redusere inntaket betyr at vi trenger færre ansatte, og kostnaden reduseres tilsvarende. Hvor stor reduksjonen blir, justeres med hvilken fødselsdato rettigheten gis og hvor mange barn som er født i denne perioden.

Alternativ 1 og 4 sørger for at vi får utnyttet eksisterende fysisk kapasitet og ikke trenger å utvide arealet før 2040. Det er vist til at Orkland kommune har god kapasitet på barnehageplasser, men at kapasiteten ikke er der ettersom etterspørselen er størst. Ved å styre inntaket får vi mulighet til å utnytte kapasiteten.

Men om Orkland kommune skal fortsette å prioritere rullerende opptak, bør det sørges for at ordningen gir innbyggere flest et godt og reelt barnehage tilbud, at ansatte sikres gode arbeidsforhold

og barnehagene en stabil og god bemanning. Av de skisserte løsningene vurderes alternativ 2 som det som ivaretar disse forholdene og samlet sett gir det beste tilbudet.

Den største ulempen med alternativ 2 er imidlertid at den vil kreve at fysisk kapasitet økes, og det vil ha en kostnad.

Alternativ 2 gir kommunen økte lønnsutgifter sammenlignet med i dag. Men det vil gi barnehagene større forutsigbarhet, ansettelsesforholdene blir mer attraktive og tilbudet til barna trolig bedre.

Lønnskostnader vil øke hvert år, og foreldrebetaling i barnehagen endres. Det gjør at kostnadsberegning av rullerende opptak også endres. Alternativene er kostnadsberegnet etter prognose på 60 og 40 barn, lønnskostnaden i 2022 og foreldrebetaling fra 01.01.23.

Søknadene for 2024 viser at det er færre enn beregnet som søker barnehageplass i rullerende opptak. Det gjør at økonomisk ramme som allerede er avsatt vil holde, selv om vi øker grunnbemanning på de to største barnehagene og får lønnskostnader gjennom hele året.